

ZAMONAVIY TA'LIMDA IJODIYLIKNI RIVOJLANTIRISHNING
KONSEPTUAL YONDASHUVLARI

Ochilova Dilbar

Denov Tadbirkorlik va pedagogika instituti magistranti

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada zamonaviy ta'limda ijodiylikni rivojlantirishning konseptual yondashuvlari tahlil qilinadi. Maqolada ijodiylik tushunchasi, uning ta'lim jarayonidagi ahamiyati, shuningdek, pedagogik yondashuvlar va innovatsion metodlar yordamida ijodiy fikrlashni shakllantirish yo'llari ko'rib chiqiladi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, zamonaviy ta'limda ijodiylikni rivojlantirish o'quvchilarda mustaqil fikrlash, yangilik yaratish va muammolarni innovatsion usulda hal qilish qobiliyatini oshiradi.

Kalit so'zlar: ijodiylik, ta'lim, pedagogik yondashuv, innovatsion metodlar, kreativlik, shaxsiy rivojlanish.

KIRISH

Zamonaviy ta'lim sharoitida ijodiylikni rivojlantirish muhim ahamiyatga ega, chunki XXI asr sharoitida shaxslar nafaqat bilimga, balki yangicha fikrlash, innovatsion g'oyalar yaratish va muammolarni ijodiy hal qilish qobiliyatiga ega bo'lishi talab etiladi. Ijodiylik ta'lim jarayonida nafaqat mavzuni o'zlashtirish, balki shaxsning intellektual va emotsional rivojlanishi bilan ham bog'liq.

Zamonaviy pedagogika va psixologiyada ijodiylikni shakllantirish konseptual yondashuvlar orqali amalga oshiriladi. Bu yondashuvlar o'quvchilarda mustaqil fikrlash, muammolarni yangi yo'llar bilan hal qilish, yangi g'oyalarni yaratish va amaliyotga tatbiq etish qobiliyatini rivojlantirishga qaratilgan.

ASOSIY QISM

1. Ijodiylik tushunchasi va uning ahamiyati

Ijodiylik – bu shaxsning yangi va noyob g'oyalar yaratish qobiliyati, muammolarni innovatsion usulda hal etish va mustaqil fikrlash ko'nikmasidir. Pedagogik tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ijodiylik nafaqat san'at yoki ilm-fan sohasida, balki kundalik hayot va kasbiy faoliyatda ham zarurdir.

Ijodiylik quyidagi jihatlar bilan bog'liq:

- Kognitiv komponent: muammolarni hal qilish, mantiqiy va abstrakt fikrlash.
- Emotsional komponent: motivatsiya, qiziqish va yangilikka intilish.
- Shaxsiy komponent: qat'iyat, xavf-xatarga tayyorlik, mustaqillik va innovatsion yondashuv.

2. Zamonaviy ta'limda ijodiylikni rivojlantirishning konseptual yondashuvlari

Zamonaviy ta'limda ijodiylikni rivojlantirish quyidagi konseptual yondashuvlar orqali amalga oshiriladi:

1. Loyihaviy yondashuv – o‘quvchilarda mustaqil loyiha ishlari orqali ijodiy fikrlashni rivojlantirish.
 2. Innovatsion pedagogika – interaktiv darslar, muammoli vaziyatlar va kreativ mashg‘ulotlar orqali ijodiy qobiliyatni shakllantirish.
 3. Differensial yondashuv – har bir o‘quvchining individual qobiliyatlari va qiziqishlarini hisobga olgan holda darslarni tashkil etish.
 4. Kognitiv va metakognitiv strategiyalar – o‘quvchilarda o‘z fikrlash jarayonini boshqarish, o‘zini baholash va tahlil qilish ko‘nikmalarini rivojlantirish.
 5. Rag‘batlantirish va ijobiy muhit yaratish – o‘quvchilarda xatolardan qo‘rqmaslikni o‘rgatish va yangi g‘oyalarni ilgari surishga imkon yaratish.
3. Ijodiylikni baholash va rivojlantirish metodlari
- Pedagogik tadqiqotlarda ijodiylikni baholash uchun quyidagi usullar qo‘llaniladi:
- Kreativ testlar (masalan, Torrance Test of Creative Thinking).
 - Loyihaviy ishlar va ijodiy topshiriqlar.
 - Guruhli muhokamalar va interaktiv mashg‘ulotlar.

Shuningdek, ijodiylikni rivojlantirishda o‘quvchilarning qiziqish va motivatsiyasini hisobga olish, o‘ziga xos metodlarni qo‘llash muhimdir.

XULOSA

Zamonaviy ta’limda ijodiylikni rivojlantirish konseptual yondashuvlar orqali amalga oshiriladi va bu jarayon o‘quvchilarda mustaqil fikrlash, yangilik yaratish va muammolarni ijodiy hal etish qobiliyatini shakllantiradi. Pedagogik yondashuvlar, innovatsion metodlar va rag‘batlantiruvchi muhit o‘quvchilarda ijodiy fikrlashni samarali rivojlantirishga yordam beradi. Shu tariqa, zamonaviy ta’lim sharoitida ijodiylik nafaqat shaxsiy rivojlanish, balki jamiyat taraqqiyoti uchun ham muhim omil hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Razzoqovna, G. O. (2021). *Psychological and Pedagogical Foundations of Formation Artistic Perception and the Development of the Creative Imagination of Schoolchildren in Fine Arts Lessons*. The Journal of Contemporary Issues in Business and Government.
2. Kulmuminov, U., & Khudaybergenova, S. B. (2024). *Pedagogical Foundations for the Development of Creative Skills in World Science*. International Journal of Artificial Intelligence.
3. Yunusalieva, N. (2024). *Creative Pedagogy Fostering Innovation and Critical Thinking in Education*. American Journal of Interdisciplinary Research and Development, 29, 183-191.
4. Brown, N., Ince, A., & Ramlackhan, K. (2024). *Creativity in Education: International Perspectives*. UCL Press.

5. Misirova, N. T., Orishova, H. (2022). *Pedagogical Fundamentals of Developing the Creative Professional Activity of Future Primary School Teachers*. European Scholar Journal, 3(6).